

Is Nederland manisch depressief?

Gepubliceerd op maandag 25 september 2006

21minuten.nl, de grootste online opiniepeiling van Nederland is weer van start gegaan. De enquête wil van ons weten hoe we over de toekomst van Nederland denken en wat wij vinden van zaken als de hypotheekrenteaftrek. Peter Vermaas gaat de komende weken in vijf prikkelende artikelen in op thema's uit het onderzoek. Vandaag: zijn we nog trots op Nederland?

- OPINIE -

Het is lang geleden dat non-fictie boeken over Nederland in het buitenland op enige aandacht konden rekenen. Maar het nieuwste boek van de Britse journalist Ian Buruma, 'Murder in Amsterdam', is in alle gezaghebbende bladen besproken. Het boek gaat over de gevolgen van twee moorden, één op het Mediapark in Hilversum en één aan de Linneausstraat in Amsterdam.

Eindelijk weer aandacht voor Nederland. Maar is het bezorgde boek van Buruma iets om trots op te zijn? Nederland is veranderd, schrijft hij. Van een rustig tolerant land waar nooit iets gebeurde, is het nu een op hol geslagen samenleving waarin angst, onverschilligheid en somberheid de boventoon voeren.

Zelf denk ik wel eens dat Nederland in een soort manische depressie verkeert. Niet sinds de moord op Fortuyn, maar eigenlijk al sinds het begin van het nieuwe millennium. We vliegen van de ene hype in de andere. Als André Hazes overlijdt, Oranje speelt of als er geld moet worden ingezameld voor een tsunami in Azië, dan ontstaat een merkwaardig soort saamhorigheidsgevoel. Nederlanders zijn trots op hun land en willen dat iedereen dat ziet. Nederland is hyper. Manisch zelfs.

Maar binnen de kortste keren slaat zo'n stemming om, hangen we weer in mineur voor de televisie en zijn we ervan overtuigd dat het met ons land nooit meer goed komt. Massaal emigreren Nederlanders naar het buitenland. Raar trouwens dat uit onderzoek van het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP) vorig jaar bleek dat Nederlanders individueel hartstikke tevreden en gelukkig zijn, maar dat ze denken dat het met Nederland als geheel alleen maar slechter zal gaan. Wat betekent zoiets?

Terwijl het buitenland zich afvraagt wat er in Nederland aan de hand is, zich zelfs zorgen maakt, varen wij zelf verder op de golven van de histerie. Vooral in de politiek lijkt het maar niet tot rust te komen.

Van de Duitse schrijver Heinrich Heine wordt beweerd dat hij gezegd heeft naar Nederland te vertrekken als de wereld zou vergaan. 'Want daar gebeurt alles vijftig jaar later.' Zou dat zo zijn? Misschien in zijn tijd wel. De laatste jaren is Nederland volgens mij, of we dat nu leuk vinden of niet, langzaam een land als alle anderen geworden. Een gewoon land. Maar volwassenheid komt met de jaren.

Peter Vermaas